

samega in so za tako zapleteno osebno doživljanje šibki pubertetniki gotovo preslabotne posode. Z etičnega stališča bi bilo delu veliko oporekati, toda kakor je vsa zgradba dela, dejanje samo in osebe posajeno v napol resnični svet, je tudi etika po istem načinu prikrojena in le dopolnjuje ostalo nejasno podobo.

Véliki tekst, v smislu resničnega umetnostnega uspeha, ob tem delu R. Kresalu nikakor ni uspel. S. Mikuž.

Dr. Andrej Gosar: Gospodarstvo po načrtu, njegove naloge in problemi. Zbirka študij št. 1. Str. 50.

Dr. Ivo Pirc, Franjo Baš, Hrvoj Maister, Filip Uratnik: Socialni problemi slovenske vasi. I. in II. zvezek. Zbirka študij št. 2. in 3. Str. 127+130. Vse izdal Socialno-ekonomski institut v Ljubljani 1938.

V prvem delu podaja dr. Gosar v strnjeni obliki »spoznanja in ugotovitve o postanku, bistvu in smislu ideje gospodarstva po načrtu pa o njegovih nalogah in problemih«. Po obravnavanju liberalnega gospodarstva razmišlja o novi ureditvi gospodarstva, katere misel »je predvsem le ideja, ki bo šele tedaj postala zares zmožna praktičnega življenja in uveljavljanja, ko bo pognala korenine v ljudski zavesti ter bo pričela rasti in se uresničevati iz jasnega spoznanja, globoke vere in močne nesebične volje« (str. 50). Pisateljeve misli so znane iz njegovega obsežnejšega dela »Za nov družabni red« in so v tej obliki podane kot načelni uvod izdajam nove ustanove.

Naslednji knjigi posegata že v pereče stanje slovenske vasi in prinašata pet referatov s kmetijske ankete. Dr. Ivo Pirc obravnava v članku »Asanacija naselja« zdravstvene razmere slovenske vasi. S slikami (na zelo slabem papirju) in statistikami prikazuje vpliv vaških stanovanj in življenjskih razmer na zdravje prebivalstva. V drugem delu referata je podana oznaka po okrajih. Pisatelj opozarja na zahteve sodobne asanacije, da se bo življenjska raven našega kmečkega prebivalstva dvignila. V tesni zvezi z omenjenim člankom je naslednji istega avtorja »Prehrana prebivalstva«, ki najprej teoretično obravnava prehrano, nato pa opisuje prehrano po okrajih, iz česar podaja zaključke in nasvete za izboljšanje. — Krajši je članek Franja Baša »Življenjski nivo kmeta«, v katerem podaja zgodovinski razvoj gospodarstva in prehrane na vasi, premalo pa se dotakne v uvodu označene druge, to je duševne sestavine življenjskega nivoja. Zaključuje z ugotovitvijo, da je povprečni življenjski nivo patriarhalnega kmeta v oddaljenih krajih pod povprečnostjo srednjeevropskega kmeta. V okolici mest in industrijskih krajev pa se je kmet v načinu življenja pomeščani.

V drugem zvezku, tiskanem na boljšem papirju, a brez potrebnega kazala (ki ga pogrešamo tudi v I. zvezku), obravnava Filip Uratnik vsa vprašanja, ki so v zvezi s poljedelskim delavstvom, kar je podprto z obilno statistiko. Hrvoj Maister pa raziskuje zaposlitev kmečkega prebivalstva v Sloveniji. — Vse obravnavano gradivo izpričuje nezadovoljivo stanje našega kmečkega prebivalstva in želeli je, da je že znak poti k izboljšanju, če se ta pereča vprašanja obravnavajo temeljito in na taki višini kot v pričujočih knjigah.

V. N.